

УДК 658.15

Моритко Г.В. – ст. гр. БМп-32

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МЕТОДИ ВСТАНОВЛЕННЯ ТА РЕГУЛЮВАННЯ ЦІН НА ПРОДУКЦІЮ.

Науковий керівник: к.т.н., доц., Вовк Ю.Я.

Ціна — це грошовий вираз вартості товару. Методи ціноутворення на продукцію : Розрахунок ціни за методом «середні витрати плюс прибуток» є найпростішим і широко застосовуваним. Згідно з ним ціна (Ц) визначається за формулою:

$$Ц = СВ + П,$$

де СВ — середні витрати (собівартість);

П — величина прибутку в ціні, яка встановлюється самим підприємством (організацією) або обмежується державою як граничний рівень рентабельності продукції (послуг).

Розрахунок ціни на підставі цільового (фіксованого) прибутку вважається різновидом методики визначення ціни на засаді середніх витрат (собівартості). Особливість його полягає в тім, що ціну поставлено в жорстку залежність від загального розміру прибутку, який підприємство передбачає одержати від продажу певної кількості продукції.

$$Ц = С_{зм} + (С_{пост} + П_{заг}) \setminus N,$$

де $C_{зм}$ — змінні витрати на одиницю продукції (послуги);

$C_{пост}$ — постійні витрати на дану продукцію (послугу) за певний період (квартал, рік);

$P_{заг}$ — загальна сума прибутку, яку можна одержати від продажу продукції (надання послуги) за той самий період; N — обсяг продажу продукції (наданої послуги) в натуральному вимірі.

Установлення ціни на засадах суб'єктивної цінності товару здійснюється з урахуванням потенційного (реально виявленого) попиту.

Метод ціноутворення «за рівнем поточних цін» («за рівнем конкуренції») полягає в тому, що ціну розглядають та встановлюють як функцію цін на аналогічну продукцію в конкурентів. Залежно від особливостей продукції й типу ринку (монополія, олігополія) цей метод ціноутворення має різні модифікації .

Метод установлення ціни за місцем походження товару полягає в тому, що товар передається транспортній організації за умови «франко-вагон»; після цього всі права на товар і відповідальність за нього переходять до покупця (замовника).

Застосування методу встановлення зональних цін полягає в тому, що підприємство (фірма) виокремлює кілька зон, у межах яких встановлюються єдині ціни залежно від рівня транспортних витрат.

Вибір методу ціноутворення та встановлення відповідно до нього певного рівня ціни є початковим етапом розробки цінової стратегії і тактики підприємства . Окрім того, ціни постійно коригуються (регулюються) підприємством (організацією) і державою, згідно з мінливою кон'юнктурою ринку та необхідними уточненнями заздалегідь розробленої стратегії ціноутворення стосовно різних видів продукції.

Отже, ключовим економічним важелем, який активно впливає на розвиток суспільного виробництва та рівень життя населення, є ціна.